

T(R)ÒPICS

Operativa òpera

MARCEL·LÍ BORRELL
COL-LABORADOR PERIODÍSTIC

1. Segons deia Richard Wagner, el teatre (líric) és la summa de les demás arts. Ho manifestava havent representat *Lohengrin*, la seva darra obra escènica denominada òpera, última representació visual romàntica. Després, fins al *Parsifal* serien drames musicals. De sempre l'òpera ha estat el gènere teatral emblemàtic de l'aristocràcia amb testa coronada. Acte seguit i havent segat uns quants caps incòmodes a la guillotina, l'alta burgesia se n'apoderaria

seguint la ruta dels *parvenus*, rics de butxaca i pobres de pedigrí social. L'òpera era, és, el teatre ideal per fer-se veure, figurar. A les llotges, mentre tant, sòrdides conxorxes eròtiques, polítiques. Un teatre de vanitats per a vanitosos.

2. A principis de la segona dècada del segle XX, B. Brecht atacava l'òpera. Amb *L'òpera de tres rals* el jove Brecht volia ensorrar el temple burgès. Però ho va fer tan bé que els de l'havà i les joies encara l'aplaudeixen ara. Un fracàs d'èxit. En aquests anys l'òpera ha sofert atemptats de diferent calibre. Els directors teatrals de prestigi s'hi atansen amb ganes de tastar la mel (i la fel) de l'esnobis-

me, cobrar un dineral, i de passada dir-ne pestes. Tot en un. De George Lucas, Patrice Cherau, Luchino Visconti, als carpetovetònics Mario Gas, Lluís Pasqual i, com no, l'*enfant terrible* Bieito, tots han rendit tribut al ritual burgès envellutat. Fins l'*apokaliptica* Fura dels Baus (que havia de dinamitar el sistema!) ha pujat al carro triomfal... Serà el que serà, però qui se'n du darrerament el gat a l'aigua de la notorietat mediàtica no és el teatre independent, convencional i revolucionari, sinó l'òpera. Que si un tenor planta l'espectacle a l'Scala; que si una avaria a la caixa escènica del Palau valencià de l'òpera obliga a fer un *Don Giovanni* ascè-

tic; que si la Deutsche Oper de Berlin reestrena finalment l'autocensurada *Idomeneo* de Mozart, tallant els caps de Poseidó, Mahoma, Jesucrist i Buda. O l'hecatombe d'una guerra entre religions d'abast planetari. 3. A la Lleida franquista dels anys 50, es va estrenar el Teatre Principal, una arquitectura que venia (volia) ser una rèplica provinciana del Liceu barceloní. O els somnis de grandesa d'una burgesia lleidatana d'anar per l'hort. En la seva darrera transformació, el Principal ha destruït el fossat per a l'orquestra que musicava el lirisme de l'òpera. Què passa amb la burgesia lleidatana? Existeix, sí? O ja en té prou amb l'Aplec del Cargol? Un any d'aquests s'estrenarà el Teatre Municipal anomenat, ves per on, la Lotja. ¿Aquest coliseum *txipiritiflautic* disposarà, finalment, del fossat orquestral que ni l'Auditori E. Granados no té? Per si de cas, toquem fusta.